

ILMIY-AMALIY JURNAL

Impact Factor: 5.394

ISSN 2181-0958

DOI 10.26739/2181-0958

YURISPRUDENSIYA

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ | JURISPRUDENCE

3 JILD, 6 SON
2022

YURISPRUDENSIYA

3 ЖИЛД, 6 СОН

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

ТОМ 3, НОМЕР 6

JURISPRUDENCE

VOLUME 3, ISSUE 6

ТОШКЕНТ-2022

Bosh muharrir:
Главный редактор:
Chief Editor:

SALAEV NODIRBEK
Toshkent davlat yuridik universiteti
Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor,
yuridik fanlari doktori, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

RUSTAMBEKOV ISLAMBEK
Toshkent davlat yuridik universiteti
O'quv ishlari bo'yicha prorektor,
yuridik fanlari doktori, professor

TAHRIRIY HAY'AT A'ZOLARI | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ | EDITORIAL BOARD

Mas'ul kotib | Ответственный секретарь | Responsible secretary:

NIYOZOVA SALOMAT
Toshkent davlat yuridik universiteti professori, yuridik fanlari doktori

KARIMOV FARXOD

Siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori,
dotsent, A. Avloniy nomidagi malaka
oshirish instituti prorektori

BAZAROVA DILDORA

Toshkent davlat yuridik universiteti
Jinoyat-protsessual huquqi kafedrası mudiri,
yuridik fanlari doktori, professor;

IMOMOV NURILLO

Toshkent davlat yuridik universiteti
Fuqarolik huquqi kafedrası mudiri,
yuridik fanlari doktori, professor;

XAYRIYEV NODIRJON

O'zbekiston Respublikasi
Jamoat xavfsizligi universiteti
professori, yuridik fanlar doktori, doktori

NE'MATOV JURABEK

Toshkent davlat yuridik universiteti
Ma'muriy va moliya huquqi kafedrası
dotsenti, yuridik fanlari doktori, dotsent.

ISMOILOV SHUXRATJON

Toshkent davlat yuridik universiteti
Mehnat huquqi kafedrası mudiri,
yuridik fanlari doktori;

XABIBULLAYEV DAVLATJON

Toshkent davlat yuridik universiteti Fuqarolik
protsessual va iqtisodiy protsessual huquqi kafedrası
mudiri, yuridik fanlari nomzodi, professor;

OCHILOV HASAN

Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat huquqi,
kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrası
mudiri, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

GAFUROVA NOZIMAXON

Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro
huquq va inson huquqlari kafedrası mudiri,
yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

IBROHIMOV JAMSHID

yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD)

NARZIYEV OTABEK

Toshkent davlat yuridik universiteti
Xalqaro xususiy huquq kafedrası mudiri,
yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

UZAKOVA GO'ZAL

Toshkent davlat yuridik universiteti
Ekologiya huquqi kafedrası mudiri, yuridik
fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

MUSAYEV BEKZOD

Toshkent davlat yuridik universiteti
Konstitutsiyaviy huquq kafedrası mudiri,
yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

MURATAYEV SERIKBEK

Toshkent davlat yuridik universiteti
Davlat va huquq nazariyasi kafedrası
mudiri, yuridik fanlari nomzodi;

KAMALOVA DILDORA

Toshkent davlat yuridik universiteti Sud, huquqni
muhofaza qiluvchi organlar va advokatura kafedrası
mudiri, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori;

YUSUPOV SARDORBEK

Toshkent davlat yuridik universiteti
Ma'muriy va moliya huquqi kafedrası
mudiri, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori;

XO'JAYEV SHOXJAXON

Toshkent davlat yuridik universiteti
Intellectual mulk huquqi kafedrası mudiri,
yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori;

KURBANOV MA'RUF

Toshkent davlat yuridik universiteti
Kriminalistika va sud ekspertizasi kafedrası
mudiri, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori;

Page Maker | Верстка | Sahifatovchi: Xurshid Mirzaxmedov

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Тадqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

МУНДАРИЖА | СОДЕРЖАНИЕ | CONTENT

1. Мамажонов Шерзод Фарходович ЁШЛАР ТОМОНИДАН ЖИНОЯТ СОДИР ЭТИЛИШНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИАТЛАРИ.....	5
2. Олимов Бекмирза Тухтапулатович ЎЗГАЛАР МУЛКИНИ ТАЛОН-ТАРОЖ ҚИЛИШ Фирибгарлик жинояти, муаммолар, таклифлар.....	13
3. Марварид Муродовна Нарзиева ҚЎРИҚЛАШ БОЗОРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛАР.....	19
4. Urazbayev Davronbek Odilbekovich HUQUQ IJODKORLIGINI MUVOFIQLASHTIRISH VA HUQUQNI QO`LLASH AMALIYOTIDA ADLIYA ORGANLARINING ROLI.....	23
5. Мирзаев Рахматулла Ибадуллаевич СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМА ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ КОРРУПЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	31
6. Ibodullaev Saidmuhammad Rahmatullaevich CRIMINAL PENALTIES (The analysis of the laws of foreign countries).....	37
7. Усманова Муборак Акмалджановна, Мадрахимова Гулжаҳон Рузимбой қизи ЙИЛЛИК ҲАҚ ТЎЛАНАДИГАН МЕҲНАТ ТАЪТИЛЛАРИНИ ТАРТИБГА СОЛУВЧИ ҚОНУНЧИЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ.....	43
8. Эргашев Умид Араббой ўғли МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ҚАШШОҚЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ: ЗАМОНАВИЙ ДУНЁДА АСОСИЙ МУАММОЛАР.....	50
9. Баратов Азим Шамсиевич ХАЛҚАРО ҲУҚУҚИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИШНИНГ ТАРИХИЙ БОСҚИЧЛАРИ.....	55
10. Маматкулов Камолиддин Галабаевич, Фарохиддинова Ойдиной Фаҳриддин қизи ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЮРИДИК ХИЗМАТ ФАОЛИЯТИ ВА УНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ.....	62
11. Matkarimova Sarbinaz Dauletbaevna ACCIDENT AT WORK: TYPES AND PROCEDURE FOR INVESTIGATION.....	68
12. Raximov Nodirbek Mutalliyevich O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASHISH TO'G'RISIDAGI QONUN HUIJATLARI.....	72
13. Utebaev Salamat Maksetbay ugli, Toqsanbaeva Ayjamal Mang'itbay qizi ISSUES OF LIBERALIZATION OF LEGISLATION ON OFFENSES IN THE CUSTOMS SPHERE.....	79
14. Кутлымуратов Ф.К. ЮРИДИК ШАХСЛАРНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ТУШУНЧАСИНИНГ НАЗАРИЙ ТАҲЛИЛИ.....	86

Маматкулов Камолиддин Галабаевич
Андижон вилояти юридик техникуми ўқитувчиси
Фарохиддинова Ойдиной Фахриддин кизи
Андижон вилояти юридик техникуми ўқувчиси.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЮРИДИК ХИЗМАТ ФАОЛИЯТИ ВА УНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7482849>

АННОТАЦИЯ

Мазкур мақолада Янги Ўзбекистонда юридик хизматлар фаолияти босқичлари, юридик хизмат кўрсатиш марказларига оид норматив- ҳуқуқий ҳужжатларни қўллашнинг назарий- ҳуқуқий муаммолари ёритади. Шу билан бир қаторда, ҳозирда юридик хизматлар орқали эришилган натижалар, тенденциялар ва соҳага оид тадқиқотчи-олимларнинг фикрий - таҳлиллари ҳам кўриб чиқилади. Мақола сўнгида жамиятимизнинг юридик хизматлар фаолиятида ҳуқуқий самарадорлигини ошириш учун таклифлар ва уларга ечимлар тавсифланади

Калит сўзлар: юридик, хизмат, марказ, ходим, давлат органи, ташкилот, фаолият, низо.

Маматкулов Камолиддин Галабаевич
Преподаватель юридического техникума Андижанской области
Фарохиддинова Ойдиной Фахриддин кизи
Студент Андижанского областного юридического техникума.

ЮРИДИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ЕЕ ОСОБЕННОСТИ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

АННОТАЦИЯ

В данной статье этапы деятельности юридических служб в Новом Узбекистане, нормативно-правовые документы, касающиеся центров юридических услуг выделены теоретические и правовые проблемы применения. Кроме того, теперь это закономерно. результаты, достигнутые с помощью услуг, тенденции и мнение исследователей ученых в области анализа тоже учитываются. Юридические услуги нашего общества в конце статьи Предложения по повышению правовой эффективности в своей деятельности и к ним решения описаны

Ключевые слова: юридический, служба, центр, сотрудник, государственный орган, организация, деятельность, спор.

Kamoliddin Mamatkulov
Andijan Region Law school Teacher for law
Farokhiddinova Oyidinoy Fakhriddin kizi
Student of Andijan Regional Law school.

LEGAL ACTIVITY AND ITS FEATURES IN THE NEW UZBEKISTAN

ANNOTATION

In this article, the stages of activity of legal services in New Uzbekistan, legal documents relating to legal service centers theoretical and legal problems of application are allocated. Plus, it's legal now.results achieved with the services, trends and opinion of research scientists in the field analyzes are also taken into account. Legal services of our company at the end of the article Proposals to improve legal efficiency in their activities and to them solutions are described

Key words: legal, service, center, employee, state body, organization, activity, dispute.

Янги Ўзбекистонда дастлаб юридик хизмат фаолияти Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПҚ-2733-сонли Қарори ва бошқа норматив ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солинди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 19 январдаги ПҚ-2733-сон қарорида "Юридик хизмат — давлат органи ва ташкилоти фаолиятини ҳуқуқий таъминлаш мақсадида қонунчиликда белгиланган меъёр ва мезонларга мувофиқ мажбурий тартибда ташкил этиладиган ёки жорий қилинадиган мустақил таркибий тузилма ёхуд лавозим" деб таъриф берилган.[1]

Юқоридаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатга мувофиқ давлат органи ва ташкилоти фаолиятини олиб боришда қонун устуворлигини таъминлаш ва ҳуқуқни қўллаш амалиётида асосий бўлин, яъни тузилма эканлигини аниқлаш мумкин.

Юридик хизмат ходимини хусусиятларидан бири "Юридик хизмат бевосита давлат органи ва ташкилотининг раҳбарига бўйсунди".[2]

Янги Ўзбекистонда юридик хизмати ходимларини қонун ҳужжатларига асосан қафолатланган ҳуқуқлари вужудга келди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15-моддасида "Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларининг устунлиги сўзсиз тан олинади. Давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмалари, фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар"[3]

Ўзбекистонлик юридик фанлар бўйича олим Ҳ.Юнусов "Юридик хизмат ва фаолиятига оид мақоласида АҚШ мисолида қуйидаги фикрларни билдирган."АҚШда юридик хизмат ва касбий фаолият давлат ва жамият тараққиётининг ажралмас қисми сифатида ривожланиб келди ҳамда мамлакатдаги энг шарафли касбга айланди. Мумтоз америка фалсафасига кўра, кучли иқтисодий тараққиёт барқарор бўлса, ўша ерда ҳўжалик низолари ҳам кўпаяди ва юристларга эҳтиёж ортиб бораверади. Қонун устивор бўлган жамиятларда ҳар қандай низоларни тинч юридик воситалар орқали ечиш аниқана бўлиб қолаверади ва юристларнинг ҳуқуқий тартибот ҳамда ижтимоий барқарорликни таъминлашдаги роли ортиб боради".[4]

Янги Ўзбекистонда давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари ходимларига адлия органлари ходимларига белгиланган мартаба даражаларини бериш, кўп йиллик хизмат учун устамаларни тўлаш тартиби татбиқ этилди. Бунда юридик хизмат ходими фаолият юритаётган ташкилотда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган миқдордан юқори устама белгиланган тақдирда, худди шу шаклдаги устама тўлаш юқори миқдор бўйича амалга оширилади ҳамда харажатлар давлат органлари ва ташкилотларининг маблағлари ҳисобидан қопланиши, юридик хизмат ходими сифатидаги меҳнат стажи ходим бошқа давлат органлари, шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органларига ишга ўтганда мартаба даражалари ва кўп йиллик хизмат устамаларини тўлаш учун мўлжалланган меҳнат стажи ҳисобига олинishi, давлат органлари ва ташкилотлари томонидан юридик хизмат ходимларига қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилмаган функциялар юклатилишига йўл қўйилмаслиги каби имтиёзлар берилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисидаги " 2017 йили 19-январдаги ПҚ-2733-сонли Қарори соҳа ривожига тубдан ўзгаришларга омил бўлди. Қарорда соҳа танқидий ўрганилиб, қуйидаги устувор вазифалар белгилаб берилган.

"Ўтган давр мобайнида мамлакатимизда давлат органлари, хўжалик бошқаруви органлари, давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари (кейинги ўринларда — давлат органлари ва ташкилотлари деб аталади) фаолиятида қонун устуворлиги ва қонунийликни таъминлаш юзасидан комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди.

Қонунчиликка риоя этишда давлат органлари ва ташкилотларининг норма ижодкорлиги, шартномавий-ҳуқуқий ва талабнома-даъво ишларини амалга оширадиган юридик хизматлари кўмаклашади.

Шу билан бирга, юридик хизматларнинг ходимлари қонун бузилишини олдини олиш ҳамда улар бўйича ўз вақтида чоралар кўриш учун етарли ва таъсирчан ваколатларга эга эмасликлари сабабли уларнинг фаолияти кутилган самарани бермаяпти.

Юридик хизматларни ташкил этишнинг тартиби, уларнинг штат бирликларини белгилаш меъёр ва мезонларининг мавжуд эмаслиги турли давлат органлари ва ташкилотларида юридик хизматларнинг ташкилий штат тузилмасини оқилона белгилашни таъминлашга имкон бермаяпти.

Юридик хизматлар томонидан ҳуқуқни қўллаш амалиётини ўрганиш ва умумлаштириш, қонунчиликни такомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш ишлари самарали ташкил этилмаган. Мазкур соҳадаги ишлар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар томонидан аниқланган камчилик ва қонун бузилишларини бартараф этишга қаратилган чораларни кўриш билан чекланмоқда.

Юридик хизмат ходимларининг моддий таъминот даражаси мазкур соҳага олий юридик маълумот ва амалий тажрибага эга юқори малакали кадрларни жалб қилишга тўсқинлик қилмоқда, бу эса юридик хизматлар ишининг сифатига ўз таъсирини ўтказмоқда.

Давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятида қонунийликни янада мустаҳкамлаш, демократик ва ҳуқуқий ислохотларни амалга оширишда юридик хизматларнинг роли ва жавобгарлигини изчиллик билан кучайтириш мақсадида:

1. Давлат органлари ва ташкилотлари юридик хизматлари фаолиятининг асосий йўналишлари этиб қуйидагилар белгилансин:

давлат органлари ва ташкилотларининг ҳуқуқни қўллаш фаолиятида қонун устуворлиги ва қонунийликни таъминлашни ташкил этиш;

давлат органлари ва ташкилотлари томонидан ишлаб чиқиладиган (қабул қилинадиган) норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатлар лойиҳаларининг қонунчиликка мувофиқлиги устидан назоратни олиб бориш;

давлат органлари ва ташкилотларининг норма ижодкорлиги фаолиятида иштирок этиш, қонунчиликни такомиллаштириш юзасидан таклифларни тайёрлаш масалаларида уларнинг таркибий тузилмалари ишини мувофиқлаштириш;

давлат органлари ва ташкилотлари ходимларининг ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларга қабул қилинадиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳиятини, шу жумладан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари орқали етказишда иштирок этиш;

шартномавий-ҳуқуқий ва талабнома-даъво ишларини юритиш, давлат органлари ва ташкилотларининг мулкӣ ва бошқа манфаатларини ишончли ҳимоя қилинишини таъминлаш.

2. Белгилаб қўйилсинки:

давлат органлари ва ташкилотларида, шу жумладан уларнинг ҳудудий тузилмаларида, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган энг кам меъёр ва мезонларга асосан, мажбурий тартибда юридик хизматлар ташкил этилади. Бунда юридик хизматнинг мавжуд штат бирликларини қисқартирилишига йўл қўйилмайди;

давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари ходимларига адлия органлари ходимларига белгиланган мартаба даражаларини бериш, кўп йиллик хизмат учун устамаларни тўлаш тартиби татбиқ этилади. Бунда юридик хизмат ходими фаолият юритаётган ташкилотда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган миқдордан юқори устама белгиланган тақдирда, худди шу шаклдаги устама тўлаш юқори миқдор бўйича амалга

оширилади ҳамда харажатлар давлат органлари ва ташкилотларининг маблағлари ҳисобидан қопланади;

юридик хизмат ходими сифатидаги меҳнат стажи ходим бошқа давлат органлари, шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органларига ишга ўтганда мартаба даражалари ва қўп йиллик хизмат устамаларини тўлаш учун мўлжалланган меҳнат стажи ҳисобига олинади;

давлат органлари ва ташкилотлари томонидан юридик хизмат ходимларига қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилмаган функциялар юклатилишига йўл қўйилмайди; давлат органлари ва ташкилотлари юридик хизматларининг мазкур мутахассислик бўйича уч йиллик стажига эга бўлган ходимлари, лицензия олиш учун адвокат мақомига эга бўлишга талабгор шахс сифатида малака имтиҳонида тегишли стажировка ўтмасдан иштирок этиш ҳуқуқига эга;

давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари ходимларининг малакасини ошириш ҳар уч йилда камида бир марта амалга оширилади; давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари ходимлари тегишли равишда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида ва унинг ҳудудий органларида ҳар уч йилда бир марта аттестациядан ўтадилар;

давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари тизимли равишда тегишли соҳа фаолиятидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасининг амалга оширилишини ташкил этади;

давлат органлари ва ташкилотлари юридик хизмат фаолиятига шартномавий-ҳуқуқий асосда адвокатларни жалб этиш ҳуқуқига эга".[5]

Қарорда юридик хизматнинг мавжуд штат бирликларини қисқартирилишига йўл қўйилмаслиги назарда тутилсада Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Давлат ҳуқуқий сиёсатини амалга оширишда адлия органлари ва муассасалари фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2020 йил 19 майдаги ПФ-5997-сон Фармони ижроси юзасидан,[6]шунингдек давлат органлари ва ташкилотларига сифатли юридик хизмат кўрсатилишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 17-сентябрдаги 561-сонли "Давлат органлари ва ташкилотларига юридик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини эксперимент тариқасида ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ республикани ўрта ҳудудида юридик хизмат штат бирликлари айрим ташкилотларида қисқартирилиб юридик хизмат кўрсатиш марказларига ўтказилди.[7]Эксперимент муваффақиятли деб топилди.Шунга асосан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 29-июнда қабул қилинган ПҚ-5168-сонли "Давлат органлари ва ташкилотларига юридик хизмат кўрсатиш фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ юридик хизмат кўрсатиш марказлари бутун республика ҳудудида ташкил этилди.[8]Юридик хизмат кўрсатиш марказлари ташкил этилишида юридик хизмат ходимини ташкилот раҳбариятидан мустақилигидир, тадқиқотчи К.Маматкулов меҳнат низоларига оид мақоласида" меҳнат низоларига оид судларда ходим вакили касаба уюшмаси вакили,иш берувчини вакили ташкилот юристи бўлади, аксар ҳолларда.Шу ўринда агар ташкилот юристи бир ўринда ташкилот касаба уюшмаси раиси бўлсачи?" деб низодаги қонун бузилишидаги сабабни ёритган.[9]Шундай ҳолатларни бартараф этишда юридик хизмат кўрсатиш марказлари мустақилиги ижобий натижа беради. Тадқиқотчи Ф.Тожиев соҳага оид мақоласида "Юридик хизмат марказлари фаолият кўрсатиши давлат органлари томонидан ноқонуний ҳаракат ёки ҳаракатсизликлар содир этилишини, қарорлар қабул қилинишини олдини олади. Бу эса ўз навбатида фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари бузилиши ҳолатларининг камайишига, судгача ва суд тартибидаги низолар камайишига, фуқароларнинг давлат ва бошқарув органларига ишончи ортишига олиб келади"[10]

Ф.Тожиевнинг фикрини маъқуллаган ҳолда, юридик хизмат кўрсатиш марказлари томонидан хизмат кўрсатилаётган ташкилотларда судларда низони кўриш жараёнида ким

вакил бўлади, холислик ва шаффофликни таъминлашга боғлиқ мулоҳазали жараёнларга эътибор қаратамиз.

"Юридик хизмат кўрсатиш марказлари тўғрисида"даги НИЗОМга мувофиқ" Марказлар ходими томонидан шартномавий-ҳуқуқий ва талабнома-даъво ишларини юритиш, суд процессларида вакил сифатида иштирок этишда бир тараф сифатида адлия органлари қатнашадиган битим (шартнома) тузишда ёки суд процессида ёхуд бошқа низоли ҳолларда давлат органи ва ташкилотининг вакили сифатида Марказ ходими иштирок этишига йўл қўйилмайди".[11]

Ушбу ҳолатда давлат органи ва ташкилоти белгиланган тартибда юқори турувчи ташкилот юридик хизмати ёки адвокат жалб этиши мумкинлиги кўрсатиб ўтилган.

Республикаси Президентининг 2022 йил 18-март кунги ПҚ-173-сонли "Юридик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини янада кенгайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорида Адлия вазирлиги 2022 йил 1 декабрга қадар вилоят даражасидаги давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органларига Марказлар томонидан юридик хизмат кўрсатилишини йўлга қўйиш бўйича асослантирилган таклифларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига киритиш вазифаси қўйилган.[12]Мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжатга асосан вилоят давлат органи ва ташкилотларига юридик Марказлари хизмат кўрсатиш эҳтимоли юқори.

Юқоридаги айтилган суд низоларида нейтраль тараф адвокатлар бўлади.

Ўзбекистон Республикаси "Адвокатура тўғрисида"ги Қонунда" Юридик хизмат учун ҳақ тўлаш адвокат билан ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) ўртасида ихтиёрий равишда тузиладиган битим (шартнома) асосида амалга оширилади"деб белгиланган.[13] Юқоридаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга асосан ҳулоса ўрнида шуни таъкидлашим мумкин, давлат органи ва ташкилотига кўрсатган юридик хизмати учун давлат бюджети ҳисобидан адвокатга фуқаролик ҳуқуқий шартнома асосида кўрсатган хизмати учун тўлов маблағлари ташкилотнинг йиллик молиявий сметасига киритилиши лозим.

Фойданилган адабиётлар рўйхати:

1. ПҚ-2733-сон 19.01.2017. Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида <https://lex.uz/docs/3098964>
2. ПҚ-2733-сон 19.01.2017. Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида
3. <https://lex.uz/docs/3098964>
4. 08.12.1992. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси <https://lex.uz/docs/20596>
5. Ҳ.Юнусов «ЮРИДИК ХИЗМАТ ВА КАСБИЙ ФАОЛИЯТ: МЕҲНАТ БОЗОРИДАГИ ИМКОНИЯТЛАР, ЮРИДИК ФАОЛИЯТ ЙЎНАЛИШЛАРИ ВА АДВОКАТЛИК ЛИЦЕНЗИЯСИ (АҚШ ТАЖРИБАСИ)» | ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ <https://yuristjournal.uz/index.php/lawyer-herald/article/view/239/220>
6. ПҚ-2733-сон 19.01.2017. Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида. <https://lex.uz/docs/3098964>
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Давлат ҳуқуқий сиёсатини амалга оширишда адлия органлари ва муассасалари фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2020 йил 19 майдаги ПФ-5997-сон Фармони
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 17-сентябрдаги 561-сонли "Давлат органлари ва ташкилотларига юридик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини эксперимент тариқасида ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 29-июнда қабул қилинган ПҚ-5168-сонли "Давлат органлари ва ташкилотларига юридик хизмат кўрсатиш фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори
10. К.Маматкулов. Меҳнат низоларида далилларнинг маъқбулиги.

- https://conferences.uz/plugins/themes/bootstrap3/pdf/conf_39_2022/1.Huquqiy_tadkikotlar_yunalishi_2_qism.pdf
11. Ф.Тожиев. «ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР ФАОЛИЯТИДА ХУҚУҚИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШНИНГ НАЗАРИЙ-ХУҚУҚИЙ МУАММОЛАРИ: ЎЗБЕКИСТОН МИСОЛИДА» | ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ <https://www.yuristjournal.uz/index.php/lawyer-herald/article/view/356/319>
 12. Юридик хизмат кўрсатиш марказлари тўғрисида Низом (ЎзР Президентининг 29.06.2021 й. ПҚ-5168-сон қарорига 4-илова)
 13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 18-март кунги ПҚ-173-сонли "Юридик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини янада кенгайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори
 14. 349-I-сон 27.12.1996. "Адвокатура тўғрисида" ги Қонун <https://lex.uz/docs/54503>

YURISPRUDENSIYA

3 ЖИЛД, 6 СОН

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

ТОМ 3, НОМЕР 6

JURISPRUDENCE

VOLUME 3, ISSUE 6

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,

Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадқиқот город Ташкент,

улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000